

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Markéta Bulantová

PRÁVNÍ ASPEKTY OSVOJENÍ

Diplomová práce

Abstrakt v českém jazyce

Právní aspekty osvojení

Cílem diplomové práce je analýza institutu osvojení zejména po stránce právní. Pomocí analyticko deskriptivní metody je popsána platná právní úprava, provedeno její zhodnocení a navrženy možné změny de lege ferenda. Práce se zabývá také právní úpravou v navrhovaném kodexu občanského práva a jejím kritickým hodnocením. Závěr práce je věnován platné právní úpravě ve Spolkové republice Německo.

Práce se skládá z jedenácti kapitol. První kapitola pojednává obecně o náhradní péči o dítě. Druhá kapitola se zabývá pojmem osvojení. Třetí kapitola popisuje historický vývoj osvojení včetně samostatné podkapitoly věnované právní úpravě osvojení na našem území po roce 1918. V rámci této podkapitoly jsou uvedeny prameny práva týkající se institutu osvojení včetně nejvýznamnějších mezinárodních úmluv. Čtvrtá kapitola se zabývá druhy a typy osvojení. Nejrozsáhlejší pátá kapitola pojednává o podmínkách osvojení z hlediska platné právní úpravy. Tato kapitola se dělí do dvou podkapitol, které popisují jednotlivé podmínky zrušitelného a nezrušitelného osvojení. Šestá kapitola se zabývá vznikem a právními následky osvojení a opět je rozdělena do dvou podkapitol, kdy první pojednává o právních následcích společných pro oba typy osvojení, druhá o speciálních následcích nezrušitelného osvojení. Sedmá kapitola

se zabývá možností zrušení osvojení, která je připuštěna pouze u nezrušitelného osvojení. Osmá kapitola popisuje proces zprostředkování osvojení, devátá pak procesní úpravu osvojení. Tato kapitola je rozdělena do třech podkapitol, podle druhů řízení, které u osvojení přicházejí v úvahu (řízení o určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení, řízení o osvojení a řízení o zrušení osvojení). Desátá kapitola se zabývá právní úpravou osvojení v novém občanském zákoníku a provádí její kritické zhodnocení, přičemž obsahuje především ta ustanovení, která přinášejí určité změny oproti stávající právní úpravě. Jedenáctá kapitola popisuje platnou právní úpravu ve Spolkové republice Německo a provádí její srovnání se současnou i navrhovanou právní úpravou v České republice. Tato kapitola se dále dělí do dvou podkapitol podrobně popisujících právní úpravu osvojení nezletilého i zletilého.

Dospěla jsem k závěru, že se právní úprava institutu osvojení plně vyrovnala se společenskými změnami, které u nás nastaly po roce 1989, a již v zásadě odpovídá požadavkům, které vyplývají ze závazků přijatých v mezinárodních smlouvách. V současné právní úpravě však vidím také určité nedostatky. Domnívám se však, že se s těmito problémy vypořádal návrh nového občanského zákoníku, který podle mého názoru přináší velmi kvalitní úpravu institutu osvojení.